

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2027

Vragen van de leden **Chris Simons** en **Van Strien** (beiden VVD) aan de Staatssecretarissen van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *het artikel «Bevrijdingsfestival Utrecht gaat voor het eerst in 30 jaar niet door»* (ingezonden 27 februari 2023).

Antwoord van Staatssecretaris **Van Ooijen** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport), mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (ontvangen 29 maart 2023).

Vraag 1

Bent u bekend met het betreffende artikel?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Deelt u de mening dat het herdenken van de Tweede Wereldoorlog op 4 mei en het vieren van onze vrijheid op 5 mei middels onder andere bevrijdingsfestivals onderdeel van onze nationale cultuur en identiteit is en voor iedereen in alle provincies mogelijk moet zijn? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2

Ik vind het belangrijk dat ieder jaar op 4 mei alle inwoners van Nederland stil staan bij de verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog en andere oorlogssituaties en allen herdenken die daarbij zijn omgekomen of vermoord en dat we op 5 mei gezamenlijk de vrijheid kunnen vieren. De verschrikkingen mogen we nooit vergeten en het is belangrijk stil te staan bij de waarden van vrijheid en democratie.

Vraag 3

Deelt u de mening dat de huidige oorlog tussen Oekraïne en Rusland nog eens benadrukt hoe belangrijk het is om onze vrijheid te koesteren en hier stil bij te staan op 5 mei? Kunt u aangeven hoe u tegen het vieren van onze vrijheid in relatie tot de huidige oorlog aankijkt?

¹ NOS, 22 februari 2023, «Bevrijdingsfestival Utrecht gaat voor het eerst in 30 jaar niet door» (<https://nos.nl/artikel/2464818-bevrijdingsfestival-utrecht-gaat-voor-het-eerst-in-30-jaar-niet-door>)

Antwoord 3

Onze vrijheid is niet vanzelfsprekend. De oorlog in Oekraïne laat zien hoe kwetsbaar deze vrijheid kan zijn. Met de Tweede Wereldoorlog als ankerpunt staan wij op 5 mei stil bij de bevrijding en vrijheid. Daarbij kan een verbinding worden gelegd met actuele thema's en gebeurtenissen, zoals de oorlog in Oekraïne.

Vraag 4

Op welke wijze zet u zich in om het belang van onze vrijheid en het herdenken van de Tweede Wereldoorlog onder de aandacht van jongeren te brengen?

Antwoord 4

Op 9 november 2022 heb ik mijn brief met de stand van zaken over het beleid op het gebied van oorlogsgetroffenen en herinnering Tweede Wereldoorlog naar uw Kamer gestuurd². In deze brief heb ik een nadere toelichting gegeven op mijn ambitie om elke Nederlander van elke generatie in aanraking te laten komen met het verhaal van de Tweede Wereldoorlog en daarmee met het belang van vrijheid.

Vraag 5

Op welke wijze zou u ondersteuning kunnen bieden bij het afdekken van risico's voor bevrijdingsfestivals in Nederland? Kunt u hierbij ook specifiek toelichten hoe dit geldt voor het mooi-weer/slecht-weer scenario bij bevrijdingsfestival Utrecht?

Antwoord 5

Aangezien de bevrijdingsfestivals decentraal georganiseerd worden, zie ik geen rol vanuit het Rijk weggelegd om tot een oplossing te komen. Ik heb de festivals daarom geadviseerd in gesprek te gaan met provincies en gemeenten – de belangrijkste financiers van de festivals. Ik zie daarnaast dat er vanuit de maatschappij betrokkenheid is om de festivals te ondersteunen. Zo ben ik verheugd om te vernemen dat twee private partijen een garantstelling hebben gegeven aan het bevrijdingsfestival Utrecht.

Vraag 6

Kunt u aangeven op welke wijze u zich gaat inspannen om bevrijdingsfestivals, die op diverse locaties aangegeven hebben dat de organisatie steeds ingewikkelder wordt, door te laten gaan en zo het voortbestaan van bevrijdingsfestivals te garanderen?

Antwoord 6

Het Nationaal Comité 4 en 5 mei (NC) heeft een ondersteunende en verbindende rol richting de bevrijdingsfestivals en denkt mee over oplossingen en alternatieve scenario's, ook voor de toekomst. Samen met mijn collega van BZK blijf ik de voortgang hiervan volgen.

Vraag 7

Herkent u de problematiek bij deze bevrijdingsfestivals en ziet u parallellen met de bredere problematiek die binnen de volkscultuur speelt, waarbij het steeds moeilijker voor verenigingen en organisaties wordt om voldoende vrijwilligers op de been te krijgen, mede vanwege de steeds verdergaande vereisten op het gebied van onder andere milieu, veiligheid en aansprakelijkheid en de groter wordende administratieve rompslomp die gepaard gaan met het organiseren van dergelijke evenementen? Zo ja, op welke wijze bent u bereid deze waardevolle bijdragen aan onze cultuur te ondersteunen?

Antwoord 7

Van de directeuren van de bevrijdingsfestivals heb ik begrepen dat de problemen vooral financieel van aard zijn. Andere problematiek is niet met mij gedeeld. Ik zie daarom geen aanleiding nader in te gaan op mogelijke bredere problematiek binnen de volkscultuur in Nederland.

² Kamerstuk 20 454, nr. 178

Vraag 8 en 9

Wat hebben de gesprekken opgeleverd die u, naar aanleiding van de betaalde toegang tot het bevrijdingsfestival Groningen afgelopen jaar, samen met de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties met het Nationaal Comité 4 en 5 mei en het VFonds zou voeren? Kunt u toelichten hoe de uitkomsten van het gehouden gesprek met het Nationaal Comité 4 en 5 mei en het VFonds zich verhoudt tot de financiële problemen van de bevrijdingsfestivals in 2023?

Antwoord 8 en 9

De burgemeester van Groningen heeft op 28 maart 2022 de Minister van BZK aangeschreven met een verzoek om extra financiële ondersteuning vanuit BZK voor de bevrijdingsfestivals, om daarmee de festivals gratis toegankelijk te houden. De Minister van BZK geeft jaarlijks een subsidie aan het Nationaal Comité 4 en 5 mei om bij herdenkingen en vieringen activiteiten te organiseren die passen binnen de thema's democratie, rechtstaat en burgerschap. De instellingssubsidie aan het Nationaal Comité 4 en 5 mei wordt jaarlijks verstrekt door de Staatssecretaris van VWS.

Uit de brief kwam verder naar voren dat het bevrijdingsfestival Groningen in 2022 een pilot zou gaan uitvoeren met het heffen van entree. BZK heeft het verzoek niet gehonoreerd om de bovengenoemde redenen maar heeft aan de burgemeester van Groningen gevraagd de uitkomsten van deze pilot met BZK te delen. Verder is aangegeven dat BZK vervolgens – samen met VWS – met het NC in gesprek zal gaan over deze uitkomsten.

De bevrijdingsfestivals hebben de uitkomsten van de pilot op 30 november 2022 met VWS en BZK gedeeld met de mededeling dat entreeheffing niet wordt beschouwd als een oplossing voor het financieringsprobleem van de festivals in 2023. Het gesprek tussen BZK, VWS en het NC over de uitkomsten van de pilot heeft nog niet plaatsgevonden. De gesprekken tussen de bevrijdingsfestivals en het NC over mogelijke korte- en lange termijn oplossingen zijn namelijk nog gaande. VWS en BZK blijven de voortgang van de gesprekken tussen het NC en de bevrijdingsfestivals volgen. Ook het VFonds wordt hierbij betrokken.

Vraag 10

Bent u bereid om deze vragen op zeer korte termijn te beantwoorden, zodat de organisaties van de betreffende Bevrijdingsfestivals nog tijdig in staat kunnen worden gesteld de noodzakelijke vergunningstrajecten te doorlopen wanneer de festiviteiten alsnog doorgang kunnen vinden?

Antwoord 10

Mijn streven is de vragen zo spoedig mogelijk te beantwoorden.